

СПОРАЗУМ
ИЗМЕЂУ
САВЈЕТА МИНИСТАРА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
И
ВЛАДЕ РЕПУБЛИКЕ СЛОВЕНИЈЕ
О
ЗАПОШЉАВАЊУ ДРЖАВЉАНА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
У РЕПУБЛИЦИ СЛОВЕНИЈИ

Савјет министара Босне и Херцеговине и Влада Републике Словеније (у даљем тексту: Уговорне стране)

са жељом јачања досадашње одличне сарадње између Уговорних страна;

у увјерењу да се овај Споразум заснива на брижно планираној миграционој политици, представља одговарајућу основу за цјеловито уређивање законитог запошљавања држављана Босне и Херцеговине у Републици Словенији;

на основу партнерског дијалога и заједничке одговорности за регулисање миграционих токова и са намјером ефикаснијег спрјечавања нерегуларних миграција;

узимајући у обзир корисне учинке кружења радне снаге, добровољног враћања радника миграната у државу поријекла, те етичке кадровске политике у корист смањивања одлива мозгова;

свјесности и важности укључивања промоције развојних политика, подстицања настајања нових радних мјеста, успостављања бољих услова за живот и обезбјеђења општег напретка обје Уговорне стране;

у складу са важећим правним прописима обје Уговорне стране и међународним уговорима који важе код обје Уговорне стране;

договорили су се:

I ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1. (Предмет Споразума)

(1) Овим Споразумом се одређују:

- а) услови и обим запошљавања држављана Босне и Херцеговине у Републици Словенији,
- б) услови и поступци за издавање дозволе, која омогућава запошљавање,
- ц) права и обавезе послодаваца и радника миграната,
- д) подстицање интеграционих процеса за укључивање на тржиште рада и у друштво државе запослења,
- е) начин размјењивања информација између надлежних носилаца спровођења Споразума,
- ф) услови за поновни повратак у државу запослења,
- г) праћење и надзор спровођења Споразума од стране надлежних органа.

(2) Улазак и боравак држављана државе поријекла у држави запослења регулишу правни прописи државе запослења. Права која произилазе из овог Споразума не односе се на права на основу боравка у држави запослења.

Члан 2. **(Дефинисање појмова)**

У сврху овог Споразума дефинисани су сљедећи појмови:

- а) »држава запослења« је Република Словенија,
- б) »држава поријекла« је Босна и Херцеговина,
- ц) »послодавац« је свака правна или физичка особа са сједиштем у Републици Словенији, која испуњава све услове за прибављање дозволе у складу са правним прописима,
- д) »радник мигрант« је држављанин Босне и Херцеговине са пребивалиштем у држави поријекла који се привремено запошљава у држави запослења,
- е) »запослење« значи запослење код послодавца на пуно радно вријеме,
- ф) »стручно запослење« значи запослење код послодавца, за које радник мигрант прима плату у износу најмање троструке минималне плате у држави запослења,
- г) »дозвола« је дозвола, која омогућава запослење и издаје се под условима који су одређени овим Споразумом,
- х) »надлежни орган« у Републици Словенији је Министарство рада, породице и социјалних послова, а у Босни и Херцеговини је Министарство цивилних послова у сарадњи са надлежним органима ентитета и Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине и то:
 - у Федерацији Босне и Херцеговине – Федералним министарством рада и социјалне политике,
 - у Републици Српској - Министарством рада и борачко-инвалидске заштите Републике Српске,
 - у Брчко Дистрикту Босне и Херцеговине - Владом Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине,
- и) »надлежни носилац« у Републици Словенији је Завод Републике Словеније за запошљавање, а у Босни и Херцеговини Агенција за рад и запошљавање Босне и Херцеговине, у складу са правним прописима Босне и Херцеговине,
- ј) »правни прописи« су закони и други прописи који важе у једној од Уговорних страна.

Члан 3. **(Област примјене)**

- (1) Запошљавање радника миграната из државе поријекла може се проводити само на основу одредби овог Споразума.
- (2) Споразум се примјењује на запошљавање радника миграната који су:
 - а) као незапослени пријављени најмање 30 дана код надлежних јавних служби за запошљавање у држави поријекла и
 - б) старији од 18 година.
- (3) У случају стручног запослења радник мигрант мора испуњавати услов из тачке б) става 2. овог члана и бити пријављен као незапослено лице код надлежних јавних служби за запошљавање у држави поријекла.
- (4) Овај Споразум се примјењује и на раднике мигранте који не испуњавају услов из тачке а) става 2. овог члана, односно који су у радном односу у држави поријекла, под условом да ће у држави запослења обављати стручно запослење и бити одабрани од стране послодавца.
- (5) Овај Споразум не односи се на држављане државе поријекла:

- а) који су на дан ступања на снагу овог Споразума законито запослени у држави запослења,
- б) у случају сезонског запослења, запослења руководећих радника и у случају запослења, односно волонтерског рада у сврху оспособљавања и усавршавања у области медицине,
- ц) којима је у држави запослења, у складу са правним прописима, издата дозвола за стални боравак,
- д) који у држави запослења бораве на основу спајања породице,
- е) који у држави запослења бораве на основу закона, којим се уређује међународна заштита,
- ф) којима је у држави запослења, у складу са правним прописима, признат статус истраживача,
- г) који у држави запослења оснивају или постају суоснивачи властитог привредног друштва и на основу оснивачких права представљају фирму или се региструју као самостални предузетници појединци,
- х) који на основу школовања у држави запослења могу добити личну радну дозволу у складу са правним прописима државе запослења,
- и) на које се примјењује Директива Савјета 2009/50/ЕЗ од 25. маја 2009. године о условима за улазак и боравак држављана трећих земаља ради запослења за висококвалификоване раднике («Службени лист Л» бр. 155 од 18. јуна 2009., страница 17).

Члан 4. (Обим прихватања)

- (1) Годишњи обим прихватања радника миграната може одредити надлежни орган државе запослења на основу стања на тржишту рада и изражених потреба послодаваца за запошљавањем радника миграната у складу са правним прописима и праксом.
- (2) Надлежни носилац у држави запослења ће у сарадњи са послодавцима најмање једном у сваком кварталу текуће године припремити попис потреба за запошљавање радника миграната и доставити га надлежном носиоцу у држави поријекла.
- (3) Послодавци могу пријавити потребе за запошљавањем, ако испуњавају услове одређене законом, који уређује запошљавање странаца у држави запослења.
- (4) Надлежни носилац државе поријекла, на основу потреба послодаваца, проводи поступак избора одговарајућих кандидата за попуњавање слободних радних мјеста.
- (5) Држава поријекла може, у складу са својим правним прописима, ограничити запошљавање појединих група занимања за које се, на основу анализе стања и потреба на тржишту рада државе поријекла, процијени да би њихов одлазак у државу запослења угрозио стање на тржишту рада државе поријекла.

Члан 5. (Међудржавна комисија)

- (1) У сврху праћења спровођења овог Споразума оснива се међудржавна комисија (у даљем тексту: комисија).
- (2) Свака Уговорна страна у комисију, на приједлог надлежног органа, именује највише пет представника.

- (3) Комисија се састаје најмање једном годишње, наизмјенично на територији једне од Уговорних страна, а по потреби и ванредно на приједлог било које Уговорне стране.

Члан 6.
(Корисне информације)

- (1) У сврху бољег информисања одабраних кандидата за запослење, надлежни орган и надлежни носилац у држави запослења припремају информације о општим животним условима, о условима уласка, боравка и рада, те о правима и обавезама радника миграната у држави запослења.
- (2) Уговорне стране, у оквиру надлежности и редовног рада комисије, разматрају могућност спровођења основног курса словеначког језика и програма упознавања са словеначком историјом, културом и правним поретком.

II ДОБИЈАЊЕ ДОЗВОЛЕ

Члан 7.
(Поступак избора радника мигранта)

Надлежни органи ће протоколом одредити начин сарадње између надлежних носилаца и то:

- а) начин обликовања пописа потреба у држави запослења са обавезним подацима о слободном радном мјесту,
- б) начин, те временски термини достављања пописа потреба надлежног носиоца државе запослења надлежном носиоцу државе поријекла,
- ц) поступак избора радника миграната у држави поријекла,
- д) рок за достављање листе кандидата за попуњавање појединих слободних радних мјеста послодавцима у држави запослења,
- е) начин и рок у којем послодавац и радник мигрант потписују уговор о запослењу.

Члан 8.
(Уговор о запослењу)

- (1) Уговор о запослењу се закључује најмање за период од једне године.
- (2) У уговору о запослењу послодавац може одредити тромјесечни пробни рад.
- (3) Послодавац може у току трајања пробног рада раднику мигранту отказати уговор о запослењу због непостизања очекиваних резултата рада.

Члан 9.
**(Улазак и боравак радника мигранта у држави запослења
и пријава почетка рада)**

- (1) На основу закљученог уговора о запослењу држава запослења издаје дозволу на период од три године.
- (2) Радник мигрант улази и борави у држави запослења у складу са правним прописима. Након уласка у државу запослења мора се јавити послодавцу, који је дужан да га у

року од 15 дана од дана уручења боравишне дозволе пријави социјалном осигурању државе запослења, иначе се дозвола поништава.

- (3) Због објективних разлога рок из става 2. овог члана се може продужити, у складу са правним прописима државе запослења.
- (4) Све трошкове у поступку издавања дозволе сноси послодавац.

III ПРАВА И ОБАВЕЗЕ РАДНИКА МИГРАНАТА

Члан 10.

(Мобилност на тржишту рада у држави запослења)

- (1) Прву годину запослења, радник мигрант мора бити запослен код послодавца који је поднио захтјев за издавање дозволе, односно код његовог правног наследника.
- (2) Након истицања прве године запослења, радник мигрант има право, у преосталом периоду важеће дозволе, на слободан приступ словеначком тржишту рада.

Члан 11.

(Прелазак из сезонског запослења)

Након завршетка сезонског запослења послодавац може, без обзира на одредбе овог Споразума, затражити и прибавити дозволу за радника мигранта који је код њега претходно обављао сезонски рад.

Члан 12.

(Једнак третман у држави запослења)

Радници мигранти имају право на једнак третман као држављани државе запослења, нарочито у погледу:

- а) радних услова, укључујући плату и престанак уговора о запослењу, те заштите и здравља на раду,
- б) слободе удруживања и чланства у организацији која заступа раднике или послодавце или у било којој организацији чији чланови обављају посебна занимања, укључујући и користи које обезбјеђују те организације, у складу са правним прописима о јавном реду и јавној безбједности,
- ц) образовања и професионалног усавршавања.

Члан 13.

(Социјално осигурање)

У сврху спровођења овог Споразума, подручје социјалног осигурања се уређује у складу са правним прописима и закљученим међународним уговорима Уговорних страна.

Члан 14.
(Провјера образовања и стручних квалификација)

- (1)образовање и стручне квалификације се провјеравају, односно доказују, у складу са правним прописима Уговорних страна.
- (2) Надлежни органи могу, у сарадњи са другим органима Уговорних страна, надлежним за област признавања образовања, односно професионалних квалификација, посебним протоколом, одредити блажи третман признавања образовања или професионалних квалификација, као што уређују правни прописи Уговорних страна.

Члан 15.
(Смјештај радника мигранта у држави запослења)

У вези са смјештајем радника мигранта послодавац је дужан поштовати правне прописе државе запослења.

Члан 16.
(Престанак уговора о запослењу)

- (1) У случају отказа уговора о запослењу од стране радника мигранта, у случају споразумног прекида уговора о запослењу, односно у случају отказа уговора о запослењу раднику мигранту његовом кривицом у току прве године запослења, послодавац је дужан да о томе писаним путем обавијести надлежног носиоца, који покреће све потребне поступке за престанак важења дозволе и за повратак радника мигранта у државу поријекла.
- (2) У случају отказа уговора о запослењу у току пробног рада и у случају отказа уговора од стране послодавца из пословних разлога у току прве године запослења, послодавац је дужан о томе писаним путем обавијестити надлежног носиоца. Надлежни носилац покреће све потребне поступке за престанак важења дозволе и за повратак радника мигранта у државу поријекла, осим у случају радника мигранта који испуњава услове за остваривање права на новчану накнаду.
- (3) У случају из става 1. овог члана раднику мигранту који је обављао стручно запослење дозвола не престаје да важи, ако у року од 30 дана од престанка радног односа закључи нови уговор о запослењу.
- (4) Након прве године запослења, у случају отказа уговора о запослењу од стране радника мигранта, у случају споразумног прекида уговора о запослењу или у случају отказа уговора о запослењу од стране послодавца кривицом радника мигранта, радник мигрант се мора у року од 30 дана поново укључити у систем социјалног осигурања у држави запослења, на основу новог запослења или samozапослења. У супротном случају надлежни носилац покреће све потребне поступке за престанак важења дозволе и за повратак радника мигранта у државу поријекла.

Члан 17.
(Случај незапослености у држави запослења)

- (1) Радник мигрант, који након прве године запослења изгуби запослење, али не својом кривицом, има право да се пријави на евиденцију незапослених лица.

- (2) Радник мигрант који изгуби запослење, али не својом кривицом, може у складу са правним прописима државе запослења и међународним уговорима остварити права на основу незапослености.
- (3) Радник мигрант може у периоду примања новчане накнаде тражити запослење и запослити се код било којег послодавца у Републици Словенији, односно samozапослити се, након истека прве године важења дозволе.
- (4) Уколико радник мигрант изгуби право на новчану накнаду и у том периоду се не запосли, односно се не samozапосли, дозвола престаје да му важи.
- (5) У случају да дозвола престане да важи прије исплате цјелокупног износа новчане накнаде, право на новчану накнаду мирује и поново се исплаћује након евентуалног повратка радника мигранта у државу запослења у складу са прописима, који регулишу права из осигурања за случај незапослености.

Члан 18.

(Други разлози за престанак важења дозволе)

- (1) Дозвола раднику мигранту престаје да важи у случајевима који су одређени законом којим се уређује запошљавање и рад странаца у држави запослења или ако:
 - а) послодавац раднику мигранту да отказ за вријеме пробног рада, осим у случају када радник мигрант има право на примање новчане накнаде,
 - б) радник мигрант раскида уговор о запослењу и у року из става 4. члана 16. овог Споразума се не запошљава код другог послодавца или се не samozапосљава,
 - ц) раднику мигранту престаје да важи боравишна дозвола,
 - д) је против радника мигранта поднесена правоснажна оптужница због извршења кривичног дјела, које се гони по службеној дужности.
- (2) Радници мигранти који су у држави запослења правоснажно осуђени, због кривичног дјела које се гони по службеној дужности, и радници мигранти, који након истицања важења дозволе у држави запослења незаконито бораве, не могу поново добити дозволу, односно запослити се у држави запослења.

IV ПОВРАТАК У ДРЖАВУ ПОРИЈЕКЛА

Члан 19.

(Добровољни повратак у државу поријекла)

- (1) Након престанка важења дозволе, надлежни носилац о томе обавјештава орган, који је у складу са правним прописима надлежан за поништење боравишне дозволе. Након престанка важења боравишне дозволе, радник мигрант се добровољно враћа у државу поријекла, иначе слиједи протјеривање из државе запослења, у складу са њеним правним прописима.
- (2) Након доласка у државу поријекла, радници мигранти су дужни свој долазак пријавити у држави поријекла.
- (3) Комисија у оквиру својих редовних засједања надзире провођење добровољног повратка радника миграната и надлежне органе Уговорних страна упозорава на могућа кршења.

Члан 20.
(Изузеци од начела добровољног повратка)

- (1) Радник мигрант може своју дозволу продужити за наредне три године, уколико:
 - а) има закључен уговор о запослењу на најмање још годину дана и у држави запослења му је било признато право на спајање породице у складу са правним прописима,
 - б) је био прије истека важења дозволе најмање годину дана запослен и има закључен уговор о запослењу најмање још годину дана,
 - ц) је у периоду важења дозволе обављао стручно запослење најмање једну годину и има закључен уговор за стручно запослење најмање још годину дана,
 - д) је у периоду важења дозволе стекао додатна знања, односно професионалне квалификације, и на основу тога обављао стручно запослење најмање шест мјесеци, те има закључен уговор за стручно запослење најмање још годину дана.
- (2) У складу са својим правним прописима, држава поријекла може, у складу са ставом 5. члана 4. овог Споразума, одбити давање сагласности за продужење дозволе раднику мигранту из тачака ц) и д) става 1. овог члана у случају да му се обезбиједи запослење са упоредивом платом у држави поријекла.
- (3) У случају из тачака а) и б) става 1. овог члана надлежни носилац државе запослења о продужетку дозволе обавјештава надлежног носиоца државе поријекла.
- (4) У случају из тачака ц) и д) става 1. овог члана надлежни носилац државе запослења дужан је, прије продужетка дозволе, прибавити писану сагласност надлежног носиоца државе поријекла.
- (5) Трошкове продужетка дозволе сноси радник мигрант.

Члан 21.
(Прихватање радника мигранта у државу поријекла)

- (1) Држава поријекла у складу са својим правним прописима одмах и без одлагања поново прихвата све раднике мигранте којима је престало важење дозволе.
- (2) Надлежни носилац државе поријекла обавјештава надлежног носиоца државе запослења о повратку радника мигранта у државу поријекла.

V ПОНОВНО ВРАЋАЊЕ У ДРЖАВУ ЗАПОСЛЕЊА

Члан 22.
(Услови и поступци за поновно запослење)

- (1) Раднику мигранту, који је на основу овог Споразума већ био запослен у држави запослења и који се након престанка важења дозволе добровољно вратио у државу поријекла, омогућава се поновно враћање у државу запослења у сврху запослења под условима који су одређени овим Споразумом.
- (2) Поновно враћање радника мигранта из става 1. овог члана могуће је након најмање шестомјесечног прекида законитог боравка у држави запослења.
- (3) Надлежни носилац државе поријекла може онемогућити поновно запошљавање радника мигранта у држави запослења, ако је радник мигрант одбио одговарајуће запослење у држави поријекла.

VI ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 23. (Рјешавање спорова)

Могући спорови у вези са тумачењем или примјеном овог Споразума рјешавају се на редовним или ванредним састанцима комисије.

Члан 24. (Привремени прекид спровођења Споразума)

- (1) Свака Уговорна страна може привремено, у цјелини или дјелимично, прекинути спровођење овог Споразума из разлога државне безбједности, јавнога реда или јавнога здравља, те стања на тржишту рада.
- (2) Привремени прекид почиње важити или престаје када друга Уговорна страна о томе прими званично обавјештење.

Члан 25. (Важење Споразума)

- (1) Овај Споразум ступа на снагу првог дана другог мјесеца од дана пријема последњег званичног обавјештења којим се Уговорне стране обавјештавају да је завршен унутрашњи правни поступак потребан за почетак важења Споразума.
- (2) Овај Споразум се закључује на неодређено вријеме. Свака уговорна страна може га отказати званичним обавјештењем упућеним другој Уговорној страни. Отказ почиње важити првог дана трећег мјесеца по пријему званичног обавјештења.

Сачињено у Лjubљани, дана јуна 2011. године, у два оригинала, на службеним језицима Босне и Херцеговине (босанском, хрватском и српском) и словеначком језику, при чему су сви текстови једнако вјеродостојни.

**ЗА САВЈЕТ МИНИСТАРА
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ**

**ЗА ВЛАДУ
РЕПУБЛИКЕ СЛОВЕНИЈЕ**